

CARL AXEL GOTTLUND

Esimerkki taulumuistiinpanoista:

(Opettaja kirjoittaa taululle, oppilaat kopioivat vihkoonsa ja näin valmistautuvat kokeeseen)

- syntyi 1796 ja kuoli 1875 Suomessa
- opiskeli Uppsalan yliopistossa
- äidinkieli oli ruotsi, mutta hän oppi suomea lapsena
- kirjoitti päiväkirjaa vuoden 1817 Taalainmaan matkalla
- keräsi tietoja asutushistoriasta ja metsäsuomalaisten traditioista
- teki matkan Värmlantiin 1821 ja kirjoitti päiväkirjaa
- tärkeä metsäsuomalaisten tutkija ja perinteenkerääjä
- Gottlundin syntymäpäivä 24. helmikuuta on Ruotsinsuomalaisten päivä

METSÄSUOMALAISET JA RAJAN 1809 SYNTY

(opettaja kirjoittaa taululle, oppilaat kopioivat vihkoihinsa ja näin valmistautuvat kokeeseen)

Metsäsuomalaiset

- noin 600 vuotta Suomi oli osa Ruotsia (n. 1200–1809)
- kaskiviljely: metsä muutetaan pelloksi tulen avulla
- Kustaa Vaasa halusi ihmisiä asumaan Taalainmaan ja Vermlannin metsiin, lisää verotuloja
- kaskiviljelijät Suomessa halusivat muuttaa maan rauhallisempaan länsiosaan
 1. koska kaskeamiseen sopivat metsät alkoivat loppua
 2. Suomessa oli sotia
 3. Maanviljelijöiden täytyi auttaa armeijaa ja antaa esim. yksi poika sotaväkeen

Rajan 1809 synty

- Ranska (Napoleon) ja Venäjä halusivat Ruotsin mukaan Englannin kauppasaartoon
- Ruotsin kuningas (Kustaa IV Adolf) ei halunnut lopettaa kauppaa Englannin kanssa
- Venäjä hyökkäsi Ruotsiin Suomen maaperällä
- Venäjä voitti Ruotsin
- 1809 rauhansopimus: Suomi liitettiin Venäjään ja rajaksi tuli Muonionjoki ja Tornionjoki
- Torniojoen länsipuolella paljon suomea puhuvia ihmisiä: MEÄNKIELI
- Venäjän tsaari halusi, että Turku ei ole enää Suomen pääkaupunki, koska se on liian lähellä Tukholmaa ja Ruotsia
- uusi pääkaupunki Helsinki rakennettiin kalastajakylän paikalle, Helsinki lähempänä Venäjää

Kokeen Metsäsuomalaiset, Carl Axel Gottlund ja rajan 1809 syntyminen

Esimerkkivastaukset:

1. Noin 600 vuotta **1 p.**
2. Kustaa Vaasa houkutteli muuttajia tarjoamalla 6–12 vuoden verovapauden **1p.**
Kaskeamiseen sopivat alueet alkoivat loppua Suomesta **1 p.**
Sodat ja levottomat ajat, talonpoikien piti ylläpitää sotilaita ja lähettää omia poikia sotimaan **1 p.**
3. Puut kaadetaan. **1p.**
Puiden annetaan kuivua 1–2 vuotta. **1 p.**
Sitten puut poltetaan. **1 p.**
Tuhkaan kylvetään hyvää satoa antava kaskiruis. **1 p.**
Korjataan hyvä sato, jos sää on ollut hyvä. **1 p.**
4. 1809 **1 p.**
5. Venäjä oli liitossa Ranskan keisarin Napoleonin kanssa. **1 p.**
Napoleon halusi Ruotsin mukaan tähän liittoon, jonka tarkoituksena oli heikentää Englanti lopettamalla kaupankäynti Englannin kanssa. **1 p.**
Ruotsin kuningas ei halunnut lopettaa kaupankäyntiä Englannin kanssa. **1 p.**
Venäjä hyökkäsi Ruotsiin Suomen maaperällä. **1 p.**
6. Raja 1809 tuli keskelle suomalaisasutusta. Rajan länsipuolella puhutaan suomea, jota nyt kutsutaan meänkieleksi / Torniojoen länsipuolella puhuttava suomi. **1 p.**
7. 24.helmikuuta. **1 p.**
8. Hän teki tutkimusmatkat Taalainmaalle ja Värmlantiin metsäsuomalaisten alueille ja haastatteli metsäsuomalaisia. **1 p.**
Hän halusi saada selville kuinka paljon metsäsuomalaiset vielä puhuivat suomea. **1 p.**
Hän halusi myös tutkia mitä metsäsuomalaiset tiesivät omasta historiastaan ja kulttuuristaan. **1 p.**
9. Venäjän tsaari halusi katkaista Suomen yhteydet entiseen emämaahan Ruotsiin rakentamalla uuden pääkaupungin Helsingin lähemmäs Venäjää. **1 p.**
Suomen ensimmäinen pääkaupunki Turku oli liian lähellä Ruotsia. (Alunperin Helsinki oli vain pieni kalastajakylä.) **1 p.**

/max 21 pistettä